

2024/907

26.3.2024

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/907

ze dne 22. března 2024

o monitorování niklu v potravinách

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nikl je značně rozšířenou složkou zemské kůry a je všudypřítomný v biosféře. Jeho přítomnost v potravinách může pocházet jak z přírodních, tak antropogenních zdrojů.
- (2) V roce 2015 přijal Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) vědecké stanovisko o rizicích přítomnosti niklu v potravinách a pitné vodě pro veřejné zdraví ⁽¹⁾. Toto stanovisko identifikovalo jakožto kritický účinek pro charakterizaci rizika chronické orální expozice niklu reprodukční a vývojovou toxicitu. Jakožto kritický účinek akutní orální expozice niklu u osob senzibilizovaných na nikl bylo identifikováno propuknutí ekzémových reakcí a zhoršení alergických reakcí.
- (3) Údaje o výskytu niklu v potravinách a pitné vodě byly k dispozici v patnácti členských státech Unie. Protože však 80 % z celkového množství shromážděných údajů pocházelo z jednoho členského státu, dospěl úřad k závěru, že k ověření výskytu niklu v potravinách v celé Unii bude zapotřebí zeměpisně rovnoměrněji rozložených údajů.
- (4) V doporučení Komise (EU) 2016/1111 ⁽²⁾ byly členské státy vyzvány, aby za účelem shromáždit více údajů o výskytu niklu v potravinách v letech 2016, 2017 a 2018 monitorovaly jeho přítomnost v potravinách.
- (5) S přihlédnutím k těmto novým údajům o výskytu a k novým vědeckým informacím přijal úřad dne 24. září 2020 aktualizaci posouzení rizik niklu v potravinách a pitné vodě ⁽³⁾.
- (6) Úřad konstatoval, že nikl může mít chronické i akutní účinky. Na základě kritického chronického účinku v podobě ztráty těhotenství byl stanoven tolerovatelný denní příjem (TDI) ve výši 13 µg/kg tělesné hmotnosti a úřad dospěl k závěru, že tento TDI byl překročen u batolat, u dětí ve věku 36 měsíců až deset let a v některých případech také u kojenců. I když ztráta těhotenství není u mladých věkových skupin relevantní, TDI chrání i před jinými účinky, jež jsou pro mladší věkové skupiny relevantní, jako jsou neurotoxické účinky. Úřad proto dospěl k závěru, že překročení TDI může v případě těchto mladých věkových skupin vzbuzovat zdravotní obavy. Potvrdil, že závažné akutní účinky spočívají v propuknutí ekzémových kožních reakcí u osob senzibilizovaných na nikl, což se týká přibližně 15 % populace. Úřad konstatoval, že nejnižší dávka s pozorovaným nepříznivým účinkem je u uvedeného účinku 4,3 µg niklu/kg tělesné hmotnosti a že k ochraně před takovým účinkem je zapotřebí rozpětí expozice (MOE) 30 nebo vyšší. Toto rozpětí expozice ve výši 30 není při průměrné expozici a expozici na 95. percentilu dosaženo, což v případě osob senzibilizovaných na nikl vzbuzuje zdravotní obavy.
- (7) Na základě dostupných údajů o výskytu byly nařízením Komise (EU) 2023/915 stanoveny maximální limity niklu v různých potravinách ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Komise EFSA pro kontaminující látky v potravinovém řetězci (CONTAM). Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of nickel in food and drinking water. EFSA Journal 2015;13(2):4002, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2015.4002>.

⁽²⁾ Doporučení Komise (EU) 2016/1111 ze dne 6. července 2016 o monitorování niklu v potravinách (Úř. věst. L 183, 8.7.2016, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2016/1111/oj>).

⁽³⁾ Komise EFSA pro kontaminující látky v potravinovém řetězci (CONTAM). Scientific Opinion on an update of the risk assessment of nickel in food and drinking water. EFSA Journal 2020;18(11):6268, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2020.6268>.

⁽⁴⁾ Nařízení Komise (EU) 2023/915 ze dne 25. dubna 2023 o maximálních limitech některých kontaminujících látek v potravinách a o zrušení nařízení (ES) č. 1881/2006 (Úř. věst. L 119, 5.5.2023, s. 103, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj>).

- (8) U některých potravin, které relevantně přispívají k expozici niklu, však nebyly k dispozici dostatečné údaje o jeho výskytu, a proto nebylo možné stanovit vhodné maximální limity. Měly by se proto shromáždit další údaje o výskytu v takových potravinách. Zejména by měly být monitorovány ryby a další mořští živočichové používaní pro výrobu dětské výživy, aby bylo možné stanovit příspěvek různých druhů ryb a dalších mořských živočichů k obsahu niklu v takových potravinách.
- (9) Aby se zajistilo, že vzorky jsou pro vzorkovanou šarži reprezentativní a výsledky analýzy spolehlivé a srovnatelné, mělo by se dodržovat nařízení Komise (ES) č. 333/2007 ⁽⁵⁾,

DOPORUČUJE:

1. Členské státy by ve spolupráci s provozovateli potravinářských podniků měly v letech 2025, 2026 a 2027 monitorovat přítomnost niklu v potravinách.
2. Monitorování by mělo zahrnovat doplňky stravy, čokoládu, čokoládové pomazánky, ořechové pomazánky, kakaové boby, výrobky na bázi obilovin (zejména snídaňové cereálie, obilné vločky a výrobky z mletého ovsu), polévky k přímé spotřebě, kávu, čaj, zeleninu, mořské řasy, olejnatá semena, výrobky na bázi sóji, jako je tofu a nápoje na bázi sóji, luštěniny, ořechy, ryby a další mořské živočichy.
3. Členské státy by měly v případě potřeby shromažďovat poznatky o zmírňujících opatřeních ke snížení obsahu niklu v potravinách. Členským státům se rovněž doporučuje, aby zajistily informování zemědělců a provozovatelů potravinářských podniků o známých zmírňujících metodách a jejich propagaci a rovněž postupné zavádění uvedených zmírňujících opatření zemědělci a provozovateli potravinářských podniků.
4. Postupy odběru vzorků a analýza by se měly provádět v souladu s požadavky na odběr vzorků a analýzu stanovenými nařízením (ES) č. 333/2007.
5. Členské státy a provozovatelé potravinářských podniků by měli pravidelně poskytovat úřadu údaje z monitorování spolu s informacemi v elektronickém formátu předkládání zpráv stanoveném úřadem k účelům ukládání do jedné databáze. U vzorků čokolády by se měl uvést obsah kakaové sušiny ve vzorku. U vzorků čaje by se měl uvést typ nebo druh čaje, včetně latinského názvu. U vzorků mořských řas by se měl uvést latinský název a informace o tom, zda se údaje týkají čerstvých nebo sušených mořských řas.

V Bruselu dne 22. března 2024.

Za Komisi
Stella KYRIAKIDES
členka Komise

⁽⁵⁾ Nařízení Komise (ES) č. 333/2007 ze dne 28. března 2007, kterým se stanoví metody odběru vzorků a metody analýzy pro kontrolu obsahu stopových prvků a kontaminujících látek z výroby v potravinách (Úř. věst. L 88, 29.3.2007, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj>).